

VÁCLAV KOFROŇ / 3. 12. 2015

Kolonie Lanfieri

Od září letošního roku běží v kině Ponrepo jeden z vedlejších cyklů nazvaný Český film – ztráty, nálezy a objevy. Divákům nabízí k znovuobjevení poněkud pozapomenuté filmy, převážně z konce šedesátých let. Jedním z nich je také druhý celovečerní film Jana Schmidta z roku 1969 *Kolonie Lanfieri*, který bude promítán z pětatřicetimilimetrové kopie v úterý 8. prosince od půl šesté večer. Není snad od věci si ho připomenout i zde několika poznámkami.

„Byli jsme ve fantastickém kraji, v horách nad Suchumi, úplně odříznuti od světa, u neznámého jezera. Když pršelo, vozili nám i jídlo na koních. Bydleli jsme ve stanech, ráno nás líčili venku a kolem nás se popásaly krávy a pobíhala různá zvěř. Měla jsem vlastního koně, naučila jsem se jezdit, střílet. Všechno bylo ohromně exotické, rostl tam strom jako náš kaštan a na něm bylo víno. Sešla se dobrá parta – režisér Schmidt, Vašek Neckář a můj partner, Pepík Budrajtis, Litevec, který mluví právě tak špatně rusky jako my, takže jsme se lehko domluvili. Potom to všechno najednou v srpnu skončilo...“ Vzpomínka Zuzany Kocúrikové, protagonistky výše uvedeného filmu, publikovaná v červenci 1969 je krátká, avšak nadmíru výstižná.

Kolonie Lanfieri je totiž filmem dodnes exotickým, a to hned v několika směrech. Nejen, že se jeho westernový příběh odehrává ve výjimečných exteriérech a vystupují v něm ne zcela běžné postavy, ale i vlastní vznik filmu a ještě více průběh jeho dokončení není v našich poměrech úplně obvyklý. Šlo o dosud jedinou koprodukcii Barrandova s Mosfilmem bez předem nadiktovaných ideologických cílů či za každou cenu zdůrazňovaných národních přínosů. A tím srpnem, kdy to všechno najednou skončilo, je samozřejmě míněn jednadvacátý srpen 1968. Všichni z české části štábu, po té co se dověděli o událostech doma, se sbalili i s technikou a za obtížných okolností se 29. srpna vrátili do Československa. Film byl později dokončen jen s velkým sebezapřením tvůrců a hlavně kvůli mezinárodním smlouvám, aby nedošlo k případným konfliktům.

Na začátku byla povídka ruského spisovatele Alexandra Grina a také záměr tvůrčí skupiny Šebor – Bor uvést do kin dílo romantického žánru. Námětu se ujal tehdy třiatřicetiletý Jan Schmidt, jenž měl za sebou dva významné, a hlavně v zahraničí ceněné filmy. Krátkometrážní *Postavu k podpírání* (1963) ve spolupráci s Pavlem Juráčkem a celovečerní debut *Konec srpna v hotelu Ozon* (1966).

Realistický děj Grinovy povídky má až londonovské ladění, jenže zlatonosný potok nenajdeme na divokém Západě, ale na téměř pustém ostrově ztraceném kdesi v mořích. Kolonizoval ho bývalý galejník Lanfieri a žije zde s cháskou podivných existencí. Jednoho dne přistane na břehu ostrova cizinec. Pro „domorodce“ je podezřelý, tím spíš, že touží po samotě, a proto se neusadí v kolonii, osadě několika nevábnych obydlí, ale najde si daleko od nich místo u překrásného jezera v horách, kde si postaví chatrč. Tam žije po svém a snaží se zapomenout na ztracenou lásku, kvůli níž opustil civilizovaný svět. Svět bohatých obchodníků, kteří ho coby obyčejného překupníka nikdy nepřijali mezi sebe.

Horn, tak se jmenuje tento smutný hrdina, se postupně sblíží jen se dvěma obyvateli ostrova, půvabnou a upřímnou dívkou Ester a místním bláznem, bezelstným Bekekem. Ester navštěvuje Horna u jezera a je jí stále více sympatický. Bekeko, který nemluví, vydává jen neartikulované zvuky, pojme k Hornovi zvláštní důvěru a vypadá asi poprvé šťastný.

Zásadní zlom v ději nastává, když Horn s Bekekem v horách pronásledují raněného muflona, přičemž narazí na potok, v jehož písku se lesknou malé valouny zlata...

„Mám rád akční příběhy,“ říká Jan Schmidt v rozhovoru s A. J. Liehmem, a dodává k tomu: „Snad proto, že jsem líný složitě přemýšlet. Neumím dělat hlubokou filosofii, nejsem myslitel, který může vyrábět autorské filmy. Naštěstí je film ještě spousta jiných věcí než složitá filosofická úvahy. Například podívaná.“

Kolonie Lanfieri zůstává filmem exotickým, ovšem také více než dobrou podívanou.

Kolonie Lanfieri (ČSSR – SSSR 1969), scénář a režie: Jan Schmidt, kamera: Jiří Macháně, hudba: Jiří Šust, střih: Miroslav Hájek, hraje: Juozas Budraitis, Zuzana Kocúriková, Václav Neckář ad. 81 min.